

استاندارد تهیهی کتاب در پژوهشکدهی پولی و بانکی

شهریور ۱۳۹۴

صفحه‌بندی

- ابعاد کاغذ ۲۳۵ × ۱۶۵ میلی‌متر باشد.
- در نرم‌افزار Microsoft Word، در بخش Page Setup از منوی Page Layout، تنظیمات زیر انجام شود:
  - ✓ در بخش Margins و در زیربخش Pages، گزینهی Mirror margins برای عنوان Multiple pages انتخاب شود. در همین بخش و در زیربخش Margins، حاشیهی سفید از بالای صفحه ۳۵ میلی‌متر، از پایین ۲۰ میلی‌متر، از سمت عطف (inside) ۱۷ میلی‌متر و از لب بیرون (outside) ۲۵ میلی‌متر تعیین شود.
  - ✓ در بخش Layout، فاصله از لبه‌ی کاغذ در بخش Header ۲۵ میلی‌متر و در بخش Footer ۱۵ میلی‌متر انتخاب شود.
  - فاصله بین خطوط، Multiple و به‌اندازه‌ی ۱/۱ باشد.
  - فاصله‌ی هر تیر از پاراگراف قبل از خود به اندازه‌ی ۶ پوینت مشخص شود.
  - قلم کل متن (فارسی و انگلیسی) قلم XB Niloofar باشد.
  - عنوان، تیرهای اصلی و تیرهای فرعی با اندازه‌های مختلف یا با انتخاب حالت Bold از یکدیگر متمایز شود.
  - اندازه‌ی قلم متن اصلی ۱۱ پوینت در نظر گرفته شود و اندازه‌ی قلم هیچ بخشی کمتر از ۸ و بزرگتر از ۱۴ پوینت نباشد.
  - اندازه‌ی قلم بخش‌های منابع و نمایه یک پوینت و اندازه‌ی قلم پاورقی‌ها دو پوینت کمتر از متن اصلی باشد.
  - رابطه‌ها در محیط فرمول‌نویسی نرم‌افزار Microsoft Word و با اندازه‌ی ۱۱ پوینت نوشته شود. نویسنده مجاز به استفاده از Microsoft Equation یا ارائه‌ی تصویر رابطه‌ها نیست.
  - پاراگراف ابتدایی هر بخش بدون فاصله از حاشیه‌ی سمت راست صفحه و پاراگراف‌های بعدی آن بخش با فاصله‌ای به‌اندازه‌ی ۷ میلی‌متر از حاشیه شروع شود.
  - اندازه‌ی Hanging Indent برای بخش فهرست منابع و نمایه‌ها ۷ میلی‌متر تعیین شود.
  - فاصله‌های اضافی در همه‌ی بخش‌های متن (شامل متن اصلی، پاورقی‌ها، شکل‌ها و جداول) با جایگزین کردن دو کاراکتر فاصله با یک کاراکتر فاصله (با دستور Replace) حذف شود.
  - مطالب کتاب به این ترتیب باشد: فهرست مطالب، فهرست شکل‌ها، فهرست جداول، دیباچه^۱، پیش‌گفتار^۲، مقدمه‌ی مترجم، قدردانی، متن اصلی، پیوست‌ها، واژه‌نامه‌ی فارسی به انگلیسی، واژه‌نامه‌ی انگلیسی به فارسی، فهرست منابع، نمایه‌ی نام‌ها، نمایه‌ی موضوعی.
  - صفحات ابتدایی کتاب (از اولین صفحه بعد از جلد روی کتاب تا آخرین صفحه پیش از شروع متن اصلی) با حروف شماره‌گذاری شود (یک، دو، سه، چهار، ...).
  - تمام اعداد (در متن، فرمول‌ها، شکل‌ها و جداول) به فارسی نوشته شود (به‌جز در برخی موارد خاص نظیر سال انتشار در بخش منابع انگلیسی، نمادها، پاورقی‌های انگلیسی، آدرس‌های وب‌سایت و ایمیل و غیره). لازم است در تنظیمات پیشرفته نرم‌افزار Microsoft Word و در بخش Numeral، گزینه Context انتخاب شود.

^۱ دیباچه (foreword) متنی است درباره‌ی کتاب که شخصی به‌جز نویسنده‌ی کتاب آن را می‌نویسد، مانند مدیر انتشارات، رئیس یک مؤسسه یا حامی مالی کتاب.

^۲ پیش‌گفتار (preface) بخشی است که نویسنده در آن، کتابش را به‌اختصار معرفی می‌کند.

- تغییر در قالب اعداد ابتدای هر پاورقی (که با نرم‌افزار به شکل خودکار تولید می‌شود) داده نشود. بین این اعداد و عبارات مقابل آنها، هیچ کاراکتری قرار نگیرد.
- برای پاورقی‌هایی که طول آنها بیشتر از یک خط است، Hanging Indent گذاشته شود. اندازه‌ی آن برای پاورقی‌های فارسی ۲ میلی‌متر و برای پاورقی‌های انگلیسی ۳ میلی‌متر انتخاب شود.
- شماره‌ی عنوان بخش‌ها و زیربخش‌ها و نیز شماره‌ی جداول، شکل‌ها و رابطه‌ها تنها با یک فاصله (و بدون نقطه) از عبارت پس از خود جدا شود. در شماره‌های دوبخشی و بیشتر، بین هر یک از بخش‌ها یک نقطه قرار گیرد؛ مانند «جدول ۳.۲» (سومین جدول در فصل ۲) یا «زیربخش ۴.۲.۵» (زیربخش ۴ از بخش ۲ در فصل ۵). قبل و بعد از هر نقطه از فاصله‌ی مجازی استفاده شود.
- برای هر یک از رابطه‌هایی که مستقل از پاراگراف‌های حاوی متن و در یک خط جدا می‌آید، رابطه و شماره‌ی آن به ترتیب بدون فاصله از حاشیه‌های چپ و راست صفحه نوشته شود. شماره‌ی رابطه تنها در این حالت در داخل پرانتز قرار گیرد. فاصله‌ی هر یک از این خطوط با خطوط قبل و بعد از خود به اندازه‌ی ۶ پوینت مشخص شود.
- شکل‌ها، نمودارها و تصاویر تا حد امکان با فرمت بردار (vector) باشد. کیفیت چنین شکل‌هایی با بزرگ‌نمایی کم نمی‌شود. نرم‌افزارهای معمول نظیر Microsoft Excel، EViews، MATLAB، Stata، R و غیره چنین خروجی‌ای را تولید می‌کند.
- در شکل‌ها، از طرح‌هایی استفاده شود که در چاپ سیاه و سفید قابل تشخیص باشد. از به‌کاربردن رنگ‌های مختلف برای ایجاد تمایز در منحنی‌ها و بخش‌های گوناگون یک شکل تا حد امکان پرهیز شود.
- برای شکل‌ها، شماره، عنوان و یادداشت در ادامه‌ی یکدیگر، پایین شکل و با قلمی به اندازه‌ی یک پوینت کمتر از متن اصلی آورده شود و در پایان هر کدام، علامت نقطه قرار گیرد. کلمه‌ی «شکل» و شماره‌ی مقابل آن ایتالیک باشد. پیوست ۱ یک شکل نمونه را نشان می‌دهد.
- خطوط عمودی در جدول‌ها حذف شود.
- برای جدول‌ها، شماره و عنوان در دو خط جدا در بالای جدول و یادداشت در پایین آن آورده شده و همگی به اندازه‌ی یک پوینت کمتر از متن اصلی نوشته شود. عنوان جدول ایتالیک باشد. ابتدای یادداشت، عبارت «یادداشت.» به صورت ایتالیک آورده شود. در پیوست ۲، یک جدول نمونه آمده است.

صفحه‌کلید استاندارد فارسی

- از صفحه‌کلید استاندارد فارسی برای نگارش متن استفاده شود. نقشه‌ی این صفحه‌کلید در پیوست ۳ آمده است.
- متن بر اساس استانداردهای نگارش فارسی تهیه شود. برای مثال، استفاده از فاصله‌ی مجازی در جداسازی کلماتی نظیر «می» و «رود» در کلمه‌ی «می‌رود»، «مقاله» و «ها» در کلمه‌ی «مقاله‌ها»، «به» و «ترتیب» در کلمه‌ی «به‌ترتیب»؛ استفاده از ممیز فارسی در گزارش اعداد اعشاری نظیر ۱۲۳/۳۴۵؛ و استفاده از جداکننده‌ی هزارهای فارسی در گزارش اعداد پنج‌رقمی و بیشتر الزامی است.
- ✓ فاصله‌ی مجازی در صفحه‌کلید استاندارد فارسی با ترکیب کلیدهای Shift و Space درج می‌شود.
- ✓ ممیز فارسی (/) در صفحه‌کلید استاندارد فارسی با ترکیب کلیدهای Shift و 3 درج می‌شود. در صورت نبود دسترسی به ممیز فارسی، به‌هیچ‌وجه نباید از خط مورب (/) استفاده شود. در این شرایط، استفاده از نقطه (.) ارجح است.
- ✓ جداکننده‌ی هزارها (که ارقام یک عدد را سه‌تا سه‌تا از سمت راست جدا می‌کند) در صفحه‌کلید استاندارد فارسی با ترکیب کلیدهای Shift و 2 درج می‌شود.
- هنگام استفاده از صفحه‌کلید استاندارد فارسی، توجه به نکات زیر ضروری است:

- ✓ برای وارد کردن ارقام فارسی مطلقاً از قسمت ماشین حسابی صفحه‌کلید (numpad)، که در سمت راست اکثر صفحه‌کلیدها پیش‌بینی شده است، استفاده نشود. استفاده از این قسمت برای وارد کردن ارقام فارسی سبب می‌گردد این ارقام با وجود شکل ظاهری آنها، در کامپیوتر به صورت ارقام انگلیسی کدگذاری شود. ارقام فارسی باید فقط با استفاده از کلیدهای افقی در ردیف دوم صفحه‌کلید وارد شود و قسمت ماشین حسابی صفحه‌کلید تنها هنگام تایپ ارقام در یک متن انگلیسی به کار رود.
- ✓ توجه- اگر در قسمت‌های فارسی متن از ارقام انگلیسی استفاده شده است، کلیدی این ارقام (از 0 تا 9) یک‌به‌یک با ارقام فارسی متناظر (از ۰ تا ۹) جایگزین شود. این کار با دستور Replace (و نه Replace All) در برنامه‌های ویرایش متن به سرعت انجام می‌شود. این جابه‌جایی تنها برای بخش‌های فارسی متن ضرورت دارد. برای نمونه، تغییر اعداد انگلیسی در پاورقی‌های انگلیسی یا آدرس‌های ای‌میل و وب‌سایت مجاز نیست.
- ✓ برای تغییر زبان صفحه‌کلید بین فارسی و انگلیسی، از ترکیب کلیدهای Alt و Shift سمت چپ استفاده شود.
- ✓ از به‌کارگیری ترکیب کلیدهای Ctrl و Hyphen (نیم‌خط) برای ایجاد فاصله‌ی مجازی خودداری شود. توضیح آنکه این ترکیب در نرم‌افزار Microsoft Word در ظاهر فاصله‌ی مجازی تولید می‌کند، اما در سایر محیط‌های ویرایش متن، شکل اصلی آن (که فاصله‌ی مجازی نیست) مشاهده می‌شود. برای یافتن این کاراکتر نامرئی^۱ در متن و جایگزینی آن با کاراکتر صحیح فاصله‌ی مجازی، روی گزینه‌ی نمایش کاراکترهای مخفی در منوی اصلی نرم‌افزار (با علامت ¶) کلیک شود و سپس عبارت انگلیسی "-^" (علامت‌های توان و نیم‌خط، بدون گیومه) در کل فایل جست‌وجو گردد.
- ✓ تا پیش از صفحه‌بندی نهایی، ترکیب کلیدهای Shift و Enter (برای رفتن به اول خط جدید در یک پاراگراف) استفاده نشود. برای یافتن این کاراکتر نامرئی^۲ در فایل و حذف موارد نابجا، عبارت انگلیسی "^\n" (علامت توان و حرف کوچک L انگلیسی، بدون گیومه) در کل فایل جست‌وجو شود.
- ✓ در قسمت‌های فارسی متن، حروف عربی «ی»، «ک» و «ه» به ترتیب با حروف فارسی معادل آنها - یعنی «ی»، «ک» و «ه» - جایگزین شود. از حروف عربی باید فقط در متون عربی (مانند آیات قرآن، روایات و احادیث) استفاده شود.
- ✓ علامت درصد انگلیسی (%) با درصد فارسی (/) جایگزین شود.
- ✓ کلیدی علائمی که برای وارد کردن ممیز فارسی به کار رفته است (مانند ویرگول فارسی، نقطه یا خط مورب) با علامت صحیح ممیز جایگزین گردد. در این جایگزینی توجه شود هنگام استفاده از ممیز صحیح فارسی، و بر خلاف خط مورب، ارقامی که با صفحه‌کلید پیش از ممیز وارد شده در سمت چپ علامت ممیز به‌عنوان جزء صحیح و ارقامی که بعد از آن وارد شده در سمت راست علامت و به‌عنوان جزء اعشاری ظاهر می‌شود.
- ✓ اگر از علائم انگلیسی " و " برای گیومه‌ی فارسی استفاده شده است، با علائم صحیح گیومه‌ی فارسی - یعنی « و » - جایگزین شود. علائم " و " در زبان انگلیسی برای گیومه تعریف شده است و استفاده از آنها در متون فارسی مجاز نیست.
- ✓ خطوط تیره‌ی پنج‌گانه‌ی صفحه‌کلید در جای مناسب به کار رود. برای اطلاع از کاربردهای هر یک از این علائم، به پیوست ۴ با عنوان «کاربرد گونه‌های مختلف خط تیره در صفحه‌کلید استاندارد فارسی» مراجعه شود.
- ✓ توجه- استفاده از علامت کشیدگی به هر منظور (ایجاد کشیدگی در حروف یا کاربرد به‌جای سایر گونه‌های خط تیره) مجاز نیست.

^۱ این کاراکتر از خانواده‌ی خطوط تیره است و optional hyphen نام دارد.

^۲ manual line break

ویرایش فنی

- نام نویسندگان خارجی و کلمات ترجمه‌شده و ناآشنا فقط در کاربرد اول و در پاورقی به زبان اصلی نوشته شود. استفاده از حروف و کلمات انگلیسی در متن اصلی مجاز نیست.
- حرف اول کلمات انگلیسی موجود در پاورقی‌ها کوچک باشد. تنها نام‌های خاص (مانند نام افراد و سازمان‌ها) از این قاعده مستثنی است.
- تمام فصل‌ها، بخش‌ها، زیربخش‌ها، جداول، شکل‌ها و روابط شماره شود و درون متن به همی این موارد با شماره‌ی آنها ارجاع داده شود. نویسنده مجاز به استفاده از عبارتهایی نظیر «در شکل بالا»، «در جدول زیر»، «در رابطه‌ی بعد» و نظایر آنها نیست.
- نمودارها، نقشه‌ها، تصاویر و عکس‌ها همه با عنوان «شکل» در متن ظاهر شود.
- فرمول‌ها، اتحادها، تساوی‌ها و معادله‌ها همه با عنوان «رابطه» در متن ظاهر شود.
- برای ارجاع به فصل‌ها، بخش‌ها، زیربخش‌ها، شکل‌ها، جداول و روابط از شماره‌ی آنها بدون پرانتز (مثلاً فصل ۲، جدول ۱.۲، شکل ۱۱.۲ یا رابطه‌ی ۳.۲) استفاده شود.
- منبع شکل‌ها، جداول و دیگر اطلاعات و داده‌ها گزارش شود.
- برای ارجاعات داخل متن دقت شود استفاده از واژه‌ی «دیگران» در ارجاع به یک مقاله با سه تا پنج نویسنده برای دومین ارجاع و ارجاعات پس از آن مجاز است. در اولین اشاره به چنین مقاله‌ای، نام تمام نویسندگان نوشته شود. توضیحات بیشتر در جدول زیر آمده است:

نوع ارجاع‌دهی	اولین ارجاع در متن	ارجاعات بعدی در متن	اولین ارجاع با پرانتز در متن	ارجاعات درون پرانتز بعدی
یک نویسنده	جوادی (۱۳۸۰)	جوادی (۱۳۸۰)	جوادی، (۱۳۸۰)	جوادی، (۱۳۸۰)
دو نویسنده	جوادی و حسینی (۱۳۸۰)	جوادی و حسینی (۱۳۸۰)	جوادی و حسینی، (۱۳۸۰)	جوادی و حسینی، (۱۳۸۰)
سه تا پنج نویسنده	جوادی، حسینی، احمدی (۱۳۸۰)	جوادی و دیگران (۱۳۸۰)	جوادی، حسینی و احمدی، (۱۳۸۰)	جوادی و دیگران، (۱۳۸۰)
شش نویسنده و بیشتر	جوادی و دیگران (۱۳۸۰)	جوادی و دیگران (۱۳۸۰)	جوادی و دیگران، (۱۳۸۰)	جوادی و دیگران، (۱۳۸۰)
گروه‌ها	دانشگاه تهران (۱۳۸۰)	دانشگاه تهران (۱۳۸۰)	دانشگاه تهران، (۱۳۸۰)	دانشگاه تهران، (۱۳۸۰)

- فهرست منابع با ارجاعات موجود در متن به‌طور کامل سازگار باشد، به این معنی که منبعی کم یا زیاد نداشته باشد.
- در فهرست منابع، منابع فارسی به ترتیب حروف الفبای فارسی و منابع انگلیسی به ترتیب حروف الفبای انگلیسی مرتب شود. منابع فارسی قبل از منابع انگلیسی بیاید.

– اطلاعات مربوط به منابع استفاده شده به طور کامل گزارش شود. این اطلاعات شامل نام نویسندگان، سال انتشار، عنوان، عنوان نشریه، شماره نشریه، صفحات مربوط به مقاله در نشریه، ناشر کتاب، محل چاپ کتاب و ... است. در ادامه، تعدادی قالب پرکاربرد برای نمونه آورده شده است.^۱

✓ مقاله‌ی چاپ شده در یک نشریه

Author1, A. A., Author2, B. B., & Author3, C. C. (year). Title of article. *Title of Periodical*, xx(yy), pp–pp. doi:xx.xxxxxxxxxx

✓ مثال انگلیسی

Christiano, L., Eichenbaum, M., & Evans, C. (2005). Nominal rigidities and the dynamic effects of a shock to monetary policy. *Journal of Political Economy*, 113(1), 1–45. doi:10.1086/426038

✓ مثال فارسی

مشیری، س.، و واشقانی، م. (۱۳۸۹). بررسی مکانیزم انتقال پولی و زمانی‌بانی آن در اقتصاد ایران. *مدل‌سازی اقتصادی*، ۴(۱)، ۱–۳۲.

✓ کتاب

Author, A. A. (year). *Title of book*. Location: Publisher.

✓ مثال انگلیسی

Drazen, A. (2000). *Political economy in macroeconomics*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

✓ مثال فارسی

غنی‌نژاد اهری، موسی. (۱۳۷۶). *مقدمه‌ای بر معرفت‌شناسی علم اقتصاد*. تهران: مؤسسه عالی پژوهش در برنامه‌ریزی و توسعه.

✓ کتاب ترجمه شده

Author, A. A. (year). *Title of translated book* (A. Translator1, & B. Translator2, Trans.). Location: Publisher

✓ مثال انگلیسی

Piaget, J. (1969). *The psychology of the child* (H. Weaver, Trans.). New York, NY: Basic Books.

^۱ در تمام قالب‌ها، Author1، Author2 و ... نام خانوادگی نویسنده‌ها، Editor1، Editor2 و ... نام خانوادگی ویراستارها، Translator1، Translator2 و ... نام خانوادگی مترجم‌ها، حروف بزرگ انگلیسی (A, B, C,...) حرف اول نام کوچک افراد، year سال انتشار، x و y هرکدام یک رقم و pp شماره‌ی صفحه را نشان می‌دهد.

✓ مثال فارسی

احمد، ل. (۱۳۹۲). *زمامداران پول* (آ. نوبخت‌فر، مترجم). تهران: پژوهشکده پولی و بانکی.

✓ مقاله‌ی چاپ‌شده به‌عنوان یک فصل از یک کتاب شامل مجموعه‌ی مقالات

Author1, A. A., & Author2, B. B. (year). Title of chapter or entry. In A. Editor1, B. Editor2, & C. Editor3 (Eds.), *Title of book* (pp. xxx-xxx). Location: Publisher.

✓ مثال انگلیسی

Clarida, R. H. (2009). Reflections on monetary policy in the open economy. In J. Frankel, & C. Pissarides (Eds.), *NBER international seminar on macroeconomics 2008* (pp. 121-141). Chicago, IL: University of Chicago Press.

✓ مثال فارسی

جلالی‌نائینی، س. ا.، و نادریان، م. (۱۳۹۳). چارچوبی برای اصلاح سیاست‌گذاری پولی در ایران. در چالش‌های پولی و بانکی اقتصاد ایران: تحلیل وضعیت و توصیه‌های سیاستی (صص. ۱۱۳-۱۷۲). تهران: پژوهشکده پولی و بانکی.

✓ مقاله‌ی در حال کار

Author, A. A. (year). *Title of work* (Report No. xxx). Location: Publisher.

✓ مثال انگلیسی

Employee Benefit Research Institute. (1992, February). *Sources of health insurance and characteristics of the uninsured* (Working Paper No. 123). Washington, DC: Author.

✓ پایان‌نامه

Author, A. A. (year). *Title of doctoral dissertation or master's thesis* (Unpublished doctoral dissertation or master's thesis). Name of Institution, Location.

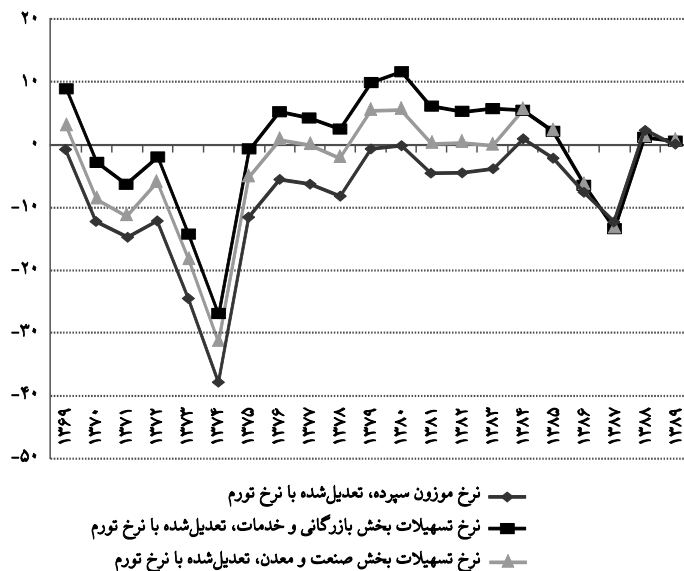
✓ مثال انگلیسی

Bakhshi, M. (2006). *Developing a financial model for Islamic credit card for the UK* (Unpublished doctoral dissertation). University of Salford, UK.

✓ مثال فارسی

بخشی دستجردی، ر. (۱۳۸۳). بررسی آثار و ریشه‌های ایجاد بهره با تأکید بر نظریه حیاتی ساموئلسن در چهارچوب الگوی نسل‌های تداخلی (پایان‌نامه منتشر نشده‌ی دکتری). دانشگاه اصفهان، اصفهان.

پیوست ۱. یک شکل نمونه^۱

شکل ۲.۳. نرخ‌های سود سپرده و تسهیلات بانکی تعدیل شده با نرخ تورم (درصد). منبع داده‌ها: بانک اطلاعات سری‌های زمانی اقتصادی بانک مرکزی.

پیوست ۲. یک جدول نمونه^۲

جدول ۲.۴

عملکرد دوره‌های متغیرهای پولی، اعتباری و ارزی (درصد)

۱۳۸۹-۱۳۶۹	۱۳۸۹-۱۳۸۴	۱۳۸۳-۱۳۷۶	۱۳۷۵-۱۳۶۹	
۱۵/۶۷	۱۳/۲۷	۱۶/۹۹	۱۴/۵۲	میانگین موزون نرخ تسهیلات
۱۸/۴۰	۲۷/۰۷	۱۳/۴۴	۲۵/۰۱	نرخ رشد پایه پولی
۱۸/۷۸	۱۶/۳۰	۱۷/۰۱	۳۰/۱۵	نرخ رشد پول
۲۱/۲۹	۲۱/۴۴	۱۹/۷۹	۲۹/۹۵	نرخ رشد نقدینگی
۱۷/۱۵	۱۳/۷۵	۱۴/۶۲۶	۲۲/۹۵	نرخ تورم
۱۸/۵۸	۲/۷۱	۶/۰۴	۴۶/۵۲	نرخ تغییر نرخ مؤثر اسمی ارز

یادداشت. منبع داده‌ها: برآورد شده بر اساس آمارهای اقتصادی بانک مرکزی.

^۱ برگرفته از کتاب «سیاست پولی: مبانی نظری و ارزیابی عملکرد در ایران» نوشته‌ی سیداحمدرضا جلالی نائینی
^۲ برگرفته از کتاب «سیاست پولی: مبانی نظری و ارزیابی عملکرد در ایران» نوشته‌ی سیداحمدرضا جلالی نائینی